

Notitie

Vergadering: algemeen bestuur 6 december 2017

Doel toezending: ter kennisneming
Datum: 20 november 2017
Inlichtingen: Joep Rats
Mathieu van Rooij en Sander Wubbolts
t +31 (0)79 3 252 103 e m.vanrooij@bouwendnederland.nl

Betreft: Inzet BNL m.b.t. het aardbevingsdossier

Het herstel van de door aardbevingen in Groningen ontstane schade aan woningen, gebouwen en infrastructuur en het preventief verstreken daarvan, in combinatie met verduurzaming, vormt een enorme opgave met grote uitdaging en kansen voor de bouwsector. Het managen van het aardbevingsdossier vormt voor de regio Noord een belangrijke opgave. Onderstaand wordt een update toelichting gegeven over de inzet van Bouwend Nederland op dit complexe dossier.

Stand van zaken aardbevingsdossier

Er is het afgelopen jaar een start gemaakt met het versterken en verduurzamen van de eerste 550 corporatiewoningen en de eerste series particuliere woningen. De gemiddelde investering per corporatiewoning bedraagt ruim boven de € 130.000. Naar schatting zullen er rond de 22.000 woningen in het kerngebied van de gaswinning versterkt moeten worden. Het precieze aantal kan pas worden vastgesteld als alle woningen zijn geïnspecteerd en de engineering is afgerond.

Op basis van de tot nu toe uitgevoerde inspectie bij 1.450 (particuliere) woningen kan worden geconcludeerd dat *iedere* woning een vorm van versterking nodig heeft. Eind 2017 wordt duidelijk welke maatregelen nodig zijn om de woningen te laten voldoen aan de normen.

In december 2017 wil de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) een marktconsultatie houden voor 800 tot 1.000 te renoveren of nieuw te bouwen woningen in 2018, waarvan ongeveer de helft te renoveren/versterken (ad € 50.000 tot 80.000 per woning) en de helft nieuwbouw (ad gemiddeld € 130.000 per woning).

De NCG werkt aan een versnelling van de aanpak. Onderzocht wordt of een snellere rekenmethode voor het berekenen van de aardbevingsbestendigheid van een woning kan worden toegepast en berekeningen van representatieve woningen kunnen worden gebruikt als referentie voor andere woningen van het zelfde of vergelijkbare type. Zo kan per woningtype een catalogus van versterkingsmaatregelen worden opgesteld. Ook is recent overeenstemming bereikt over de afhandeling van schades in een nieuw schadeprotocol.

Inzet Bouwend Nederland

De algemene inzet van Bouwend Nederland is gericht op het geven van operationele ondersteuning aan leden, lobby naar stakeholders en het stroomlijnen van werkprocessen rond het schadeherstel, bouwkundig versterken en verduurzamen. In 2018 wordt met name ook (verder) ingezet op het creëren van continuïteit en samenhang, commitment vanuit NCG/CVW naar de leden en versnelling in het dossier.

Daartoe zal, naast de goede contacten die al zijn opgebouwd met de belangrijkste (lokale) stakeholders op dit dossier, de Nationaal Coördinator Groningen Hans Alders (NCG), het Centrum Veilig Wonen (CVW) en de NAM ook de contacten met het (verantwoordelijk) ministerie van EZ en de landelijke politiek (Tweede Kamer) worden versterkt.

Enkele initiatieven waar Bouwend Nederland nauw bij betrokken is uitgelicht:

- **BuildinG**
BuildinG is hét kennis- en innovatiecentrum voor aardbevings- en toekomstbestendig bouwen. Bouwend Nederland is één van de vier founding fathers. Op 20 september 2017 is de nieuwe testhal op de Zernike Campus in Groningen geopend. Zie ook: <https://www.building.nl/>.
- **1000 Banenplan**
Bouwend Nederland heeft samen met andere stakeholders, gemeenten NCG en CVW het 1000 banenplan ontwikkelt, voor de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De regio heeft voor de uitvoering daarvan ruim € 6 miljoen van minister Asscher gekregen.
- **Project BIAB**
Met de Hanzehogeschool Groningen heeft Bouwend Nederland een RAAK-MKB subsidie ontvangen voor het uitvoeren van projecten bij leden gedurende een periode van twee jaar rondom het centrale thema bedrijfskundige innovatie. Het project loopt nog tot juni 2018.

Specifieke aandachtspunten en inzet Bouwend Nederland

1. Dossier is te politiek & de driehoek NCG, NAM en CVW werkt niet optimaal

Het dossier is te politiek gevoelig geworden en partijen vallen regelmatig over elkaar heen. Bewoners worden hiervan de dupe, het zorgt voor onrust in het gebied en het komt de snelheid van handelen niet ten goede. De bouwsector komt steeds meer onder druk te staan en werknemers ervaren weinig waardering voor het werk dat onder grote tijdsdruk in een emotioneel lastige omgeving wordt uitgevoerd.

Inzet BNL:

- *Meer rust, koersvastheid, lokale en landelijke politiek en CVW meer op één lijn en stralen 'samen de klus klaren gevoel uit' naar de bewoners en eigenaren in het gebied.*
- *Navelstreng tussen CVW en NAM doorknippen, zodat CVW markt beter kan bedienen.*
- *Meer waardering voor de vakman die onder grote druk in een moeilijke omgeving probeert zijn werk naar volle tevredenheid bewoner uit te voeren.*

2. De NPR norm is een adviesnorm en (nog) geen Bouwbesluit

De huidige NPR norm voor aardbevingsbestendig bouwen is een adviesnorm en nog niet wettelijk verankerd in het Bouwbesluit. Er is een nieuwbouwregeling vanuit de NAM, die een vergoeding geeft voor de meerkosten van (meer) bevingbestendige nieuwbouw. Veel marktpartijen maken er gebruik van. Bij het opnemen van de NPR norm in het Bouwbesluit wordt het wetgeving en moeten er vooraf afspraken met de NAM worden gemaakt hoe om te gaan met de meerkosten die we kennen voor meer bevingbestendige bouw. Dit om te voorkomen dat het beroep op die vergoeding vervalt bij opnemen in het Bouwbesluit als algemeen geldende wetgeving. Tevens worden er in het gebied nog altijd woningen opgeleverd die niet aan de NPR norm voldoen waarmee nieuwe bouw kennis niet wordt benut en 'gedateerde' producten voor de consument op de markt komen.

Inzet BNL

- *Duidelijk wanneer NPR norm in het Bouwbesluit is/wordt opgenomen*
- *Duidelijkheid hoe om te gaan met de meerkosten bij opnemen in Bouwbesluit van de NPR*
- *Goede communicatie/voorlichting richting woningeigenaren door de (rijks)overheid over het belang van deugdelijk schadeherstel, het versterken van hun woning door erkende bedrijven*

en de (mogelijke) consequenties als zij nieuw (laten) bouwen zonder de NPR norm in acht te nemen is noodzakelijk.

3. De opgave is nog altijd enorm en inzicht bij bewoner ontbreekt

De bewoners in het gebied hebben weinig inzicht in de eigen situatie waardoor besluiten over verbouw en dergelijke niet worden genomen en de reguliere bouwmarkt in Noordoost Groningen op slot zit. Daarnaast wordt niet openbaar toegankelijk vastgelegd welke woning versterkt is wat zou moeten om voor opvolgende partijen inzicht te bieden of de woning wel of niet versterkt is.

Inzet BNL

- o *Meer inzicht voor de bewoners via portal in de eigen situatie creëert rust (koppeling BuildinG), portal waar men kan zien welke programma's lopen, wat de voortgang is, wat er bekend is over de woning, wat de planning is, wat de opties zijn.*
- o *Creëer laagdrempelig en degelijk woningdossier waarin opvolgende eigenaren historie kunnen inzien (kadaster bijvoorbeeld).*

4. Tempo gaat voor kwaliteit & Uitvoeringstijd in relatie tot voorbereidingstijd te kort

De maatschappelijke en politieke druk om snelheid te maken met het veilig(er) maken van woningen, gebouwen en infrastructuur is groot. De bouwsector in de regio spant zich maximaal in om de ambities waar te maken, maar is afhankelijk van bestuurlijke en ambtelijke processen. De inspectie en engineeringfase tot aan opdrachtverstrekking duurt maanden zo niet jaren. De bouwer moet het vervolgens in twee tot drie weken uitvoeren. Voorkomen moet worden dat als de uitvoering achter blijft bij de ambities, de 'zwarte piet' wordt gelegd bij de bouwsector. In het voortraject wordt alle tijd genomen om de juiste keuzen te maken, veelal voorzien van diverse onderzoeken.

Inzet BNL:

- o *Goede communicatie over de rol, inzet en wensen van de bouwsector is noodzakelijk.*
- o *Geef de bouwsector de tijd om een kwalitatief goed product in een reële tijd /planning te realiseren. Een en ander in afstemming opdrachtgever en rekening houdend met de wensen van de bewoners (bouwtijd versterken i.p.v. 2-3 weken 6-8 weken)*
- o *NAM is verantwoordelijk, kijken in hoeverre staat deel verantwoordelijkheid NAM kan overnemen.*

5. Contractvorm past niet bij de wijze waarop de opgave wordt ingevuld

Aan de uitvoering van het versterken van de corporatiewoningen liggen veelal UAV-gc contracten ten grondslag. Een van de kenmerken van UAV-gc contract is dat alle risico's contractueel bij de aannemende partij (bouwer) liggen. De schoen wringt omdat de bouwer weinig invloed heeft aan de voorkant. Veel is in het voortraject gedefinieerd, uit de inspecties en engineeringrapporten zijn veelal al versterkingsadviezen gecommuniceerd. De bouwers hebben te maken met een veelvoud van partijen die tijdens de wedstrijd de regels veranderen, waardoor de mogelijkheid om te sturen en de regie te nemen beperkt is. Een en ander past niet bij de essentie van een UAV-gc contract. Gevolg is afbreukrisico voor de bouwsector vanwege eerste negatieve berichten in de pers. Daarnaast zien we ontevredenheid bij personeel als gevolg van enorme werkdruk, gekoppeld aan de negatieve impact van het dossier (zeer emotionele bewoners/eigenaren).

Inzet BNL:

- o *Meer regie bij de uitvoerende partijen (tijdens de uitvoering maar ook in voortraject).*
- o *Afstemming met Bouwend Nederland over de passende contractvormen*
- o *Meer waardering voor de medewerkers in de bouwsector die betrokken zijn bij de opgaven.*

6. Verschotting van budget

Onze lobby voor sloop en vervangende nieuwbouw wordt steeds vaker als alternatief toegepast voor bepaalde woningtypen. In de praktijk loopt het CVW tegen belemmeringen aan zoals verschotting van budget.

Dus daar waar voortschrijdend inzicht aangeeft dat een andere toepassing / oplossing meer voor de hand ligt volgt een discussie over eerder gelabeld budget wat vervolgens de snelheid van handelen beperkt. Een en ander maakt dat het lang kan duren voor alternatieven worden aangeboden of toegepast in het werk.

Inzet BNL:

- o *Geef het CVW als uitvoeringsinstantie de ruimte om door voortschrijdend inzicht betere oplossingen spoedig(er) te kunnen aanbieden. Hiervoor moet je praktische criteria/besluitkaders kunnen opstellen.*

7. Neem koppelkansen serieus en zorg dat er budget is

Het bevingengebied is door de politiek benoemd als de proeftuin voor duurzaamheid. Krimp is in delen van het gebied aanwezig en de leefbaarheid en het welzijn van de bewoners staan onder druk. Als je serieus kansen aan het dossier wilt koppelen zoals verduurzaming, wonen-zorg/levensloop bestendig bouwen en de aanpak krimp, zorg dan dat er ruim budget voor is of goede laagdrempelige financieringsarrangementen. We zitten in het gebied met laag besteedbare inkomens. Niet veel bewoners zijn in de gelegenheid op eigen kracht dergelijke wensen gefinancierd te krijgen bij de reguliere instanties. Een subsidie van € 7.000 voor NOM, waar de waarderegeling van € 4.000 als je die hebt gebruikt vanaf gaat, is ontoereikend.

Inzet BNL:

- o *Aan de ambitie budget koppelen om de ambities ook daadwerkelijk waar te maken.*
- o *Ontwikkeling van financieringsarrangementen voor verduurzaming, al dan niet gekoppeld aan kadastraal adres/opstal in plaats van bewoner.*

8. Ga van in het gebied naar gebiedsgericht werken & integreer wensen

Er wordt wel in het gebied gewerkt, maar dat kenmerkt zich meer door focus op planning en fasering van kernen en wijken. Er kan gebiedsgericht gewerkt worden op basis van breed gedragen gebiedsvisies. De huidige werkwijze kenmerkt zich door bij de start in een wijk of kern in te zetten op collectieve voorlichtingsavonden, waarna men afdaalt op woningniveau en individuele gesprekken met bewoners. Gebiedsgericht werken kijkend naar de structuur, functioneren en stedenbouwkundige opzet van een wijk of kern en het actief betrekken van de visies van de bewoners ontbreekt. Enerzijds door druk om te komen tot uitvoering en daarmee verhoogde veiligheid in het gebied en anderzijds doordat planvorming tijd vergt. Positief is dat de NCG deze richting steeds meer op gaat, maar dat gaat traag waardoor de bewoners zich niet serieus genomen voelen en het idee hebben dat er een plan over hen wordt uitgerold.

Inzet BNL:

- o *Meer gebiedsgerichte aanpak, 'out of the box' en samen met bewonersgroepen – ruimte voor nieuwe initiatieven, durven experimenteren! Kijken naar het functioneren van het hele gebied.*
- o *Streven naar optimalisatie. Focus op uitvragen en realiseren van wensen van bewoners vóór het presenteren van een aanpak en herstel het vertrouwen.*
- o *Afspraken maken hoe je, indien je meer tijd neemt voor een gedegen uitwerking, omgaat met de verantwoording (NAM, Staat, lokale overheid).*
- o *Meer vertrouwen in de markt en organisatiekracht van de eigen kernen. Niet alles willen "dicht regelen".*

9. Scholenbouwprogramma, nu het geld verdeeld is gaat ieder voor zich

Het Scholenbouwprogramma is een goed voorbeeld van een gezamenlijke aanpak. In het voortraject is door zowel gemeenten als schoolbesturen samengewerkt om goed onderbouwd te bepalen welke scholen gesloopt, versterkt en nieuw gebouwd worden. Nu het geld (ca. € 300 miljoen) echter verdeeld is zien we dat elke opdrachtgever zijn eigen koers vaart. Door afzonderlijke aanbestedingen in kort tijdsbestek zien we problemen ontstaan op het gebied van:
- Verdampen van het budget in voortraject, wat ten koste gaat van de uiteindelijke kwaliteit van het schoolgebouw.

- Een ieder gaat dezelfde fouten maken (kinderziekten eruit halen van elkaar leren).
- De capaciteit in de bouw neemt af, waardoor de noodzaak om er meer in gezamenlijkheid over na te denken groter wordt (slimmer, sneller, beter: themakaart bouw).
- Enige vorm van clustering van gelijke opgaven ontbreekt volledig.
- Langdurig commitment naar partijen ontbreekt waardoor innoveren niet van de grond komt.

Inzet BNL

- o *Samen met andere partijen (Uneto-VNI, BNA, TNO en VN Constructeurs) wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een Branche Innovatie Agenda scholenbouw, die gemeenten en schoolbesturen maximale ondersteuning moet bieden bij de opgaven en bijdraagt aan de ontwikkeling van een 'scholenbouwindustrie'.*

10. 30% van het budget verdwijnt in het voortraject en 70% uitvoering

De afgelopen jaren is er veel geld (ca 30%) uitgeven in het voortraject. Een logische verhouding in de aanlooffase van dergelijke complexe omvangrijke opgaven. Op termijn moet deze verhouding verschuiven, waardoor er meer van het beschikbare budget beschikbaar is voor de uitvoering en daarmee kwalitatief goed eindproducten. Door de markt eerder te betrekken bij de opgaven kan je voorkomen dat je onnodig veel geld uitgeeft aan adviseurs, (overbodige) bestekken en aanbestedingsprocedures.

Inzet BN

- o *Betrek uitvoerende partijen eerder bij de opgaven en benut de kennis die bij bouwers aanwezig is.*
- o *Voorkom aanbestedingen op laagste prijs, daag de markt uit met oplossingen te komen, maar durf ze dan ook een deel van de koek te geven.*
- o *Bevorder samenwerking in de keten ook vanuit de opdrachtgever.*

11. Innovatieve oplossingen krijgen geen kans & Ruimte om te experimenteren ontbreekt

Hoewel er marktpartijen zijn die veel hebben geïnvesteerd in slimme praktische oplossingen voor het versterken zien we dat dergelijke innovaties moeizaam tot uitvoering komen (voorbeeld Quakeshield <http://www.quake-shield.com/>). Opdrachtgevers en adviseurs hebben de neiging bestaande oplossingen eerder voor te dragen (voorbeeld: ingenieurs rekenen nog steeds primair aan beton en staal bij versterken, terwijl er lichtgewicht alternatieven zijn).

Inzet BNL

- o *Gunning op basis functionele eisen met ruimte voor innovatie door de markt.*
- o *Marktpartijen meer als bouwteampartners zien om de klus mee te klaren. Marktwerking prima, maar focus op realiseren in plaats van rekenen (laagste prijs gedachte).*
- o *Voor bepaalde werkstromen kunnen wij ons voorstellen dat je met een poule van bedrijven verder gaat en hen telkens blijft uitdagen het nog slimmer, sneller en beter te doen. Doordat je commitment voor lange periode afgeeft en bij roulatie werk toedeelt zijn bedrijven ook eerder genegen te investeren.*
- o *BuildinG gebruiken om plannen bewoners en ondernemers verder te brengen en als testlocatie en ontmoetingslocatie voor innovaties inzetten.*
- o *Elimineren overbodige belemmerende procedures en (aanbestedings-)regels die snelheid maar ook innovatie op voorhand uit het dossier halen.*

12. Te weinig inzicht in programma/planning/timing van opdrachten.

Door gebrek aan inzicht kan de markt zich onvoldoende voorbereiden op de opgave (capaciteit paraat hebben, innovatieve concepten ontwikkelen met de bouwketen). Tijd om goed te anticiperen op de opgaven ontbreekt hierdoor, terwijl vanaf het moment dat het werk de markt op gaat en in uitvoering komt het erg onder tijds-)druk staat. Hierdoor wordt het dossier als erg grillig ervaren en ontbreekt de continuïteit.

Inzet BNL

- *Zorg dat marktpartijen en brancheorganisaties beter zicht krijgen op de werkelijk opgave en werkwijze waardoor ze de leden beter kunnen voorbereiden.*
- *Geef de markt eerder commitment en continuïteit, waardoor ze worden uitgedaagd te investeren en de kans krijgen de investering terug te verdienen.*

13. Versterken infrastructuur: waterkeringen

Er zijn plannen gemaakt voor het aardbevingsbestendig maken van waterkeringen en infrastructuur. Wat betreft de waterkeringen is er overleg geweest tussen waterschappen en het ministerie van EZ over de financiering van de (extra) werkzaamheden. Afsproken is dat het Ministerie van I&M een ontwerp inhoudelijk toetst. Dat gebeurt door een reviewteam van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Het proces verloopt echter erg stroef. Gehanteerde uitgangspunten, de versterkingsmethodieken, veiligheidsnormen en de voorgenomen planning worden regelmatig ter discussie gesteld.

Inzet BNL:

- *Het is van belang dat er op korte termijn vaste en algemeen geaccepteerde normen komen op basis waarvan de waterkeringen versterkt kunnen worden. Daarbij moeten financiële afspraken over de verrekening van meerkosten worden nagekomen.*

14. Kennisinfrastuctuur

De afgelopen jaren is veel onderzoek uitgevoerd en zijn er mede door de uitvragen van de NAM aan de markt innovatieve concepten ontwikkeld om de schade aan gebouwen te herstellen en gebouwen te versterken en veiliger te maken. De NAM heeft voor haar werkenden verplicht tot geheimhouding en daarmee de kennis van belangrijke partijen afgeschermd. Dit is een ernstige hinderpaal die moet worden geslecht.

Inzet BNL

- *Het is belangrijk dat alle opgedane kennis zo snel mogelijk wordt samengebracht in een databank c.q. innovatiebibliotheek en 'open source' wordt gedeeld. E.e.a. kan worden ondergebracht binnen BuildinG.*
- *Opzetten (bovengronds)kennisprogramma met "oplossingen-bibliotheek" waar een ieder kennis kan aftappen hoe bepaalde woningtypen/gebouwen, bouwjaren te versterken zijn.*

15. Doelgerichte inzet van middelen

De aanpak en inzet van middelen richting particuliere woningeigenaren verdient aandacht. Ongeveer 70% van alle woningen in het aardbevingsgebied is in particulier bezit. Binnen de huidige systematiek van het CVW voor het herstel van aardbevingsschade en de insteek van de NCG (met het programma 'Heft in eigen hand nu 'eigen initiatief' genoemd') voor het versterken van woningen hebben particuliere woningeigenaren de keus uit een drietal opties, die uiteenlopen van 'alles wordt geregeld' tot 'de woningeigenaar krijgt een bedrag uitgekeerd en regelt alles zelf'. Ten aanzien van de schade-uitkeringen constateert het CVW dat ongeveer 70% van alle woningeigenaren kiest voor een schade-uitkering. Voor het versterken van woningen gaat het om de inzet van aanzienlijk hogere bedragen dan voor het schadeherstel.

Inzet BNL

- *Van belang hierbij is dat particuliere eigenaren nauw worden betrokken en begeleid bij het maken van keuzes inzake het versterken en in combinatie daarmee het eventueel verduurzamen van hun woningen.*
- *Woningeigenaren moeten een afgewogen keus moeten kunnen maken uit verschillende product-marktcombinaties en daarbij (verplicht) begeleid worden door onafhankelijke professionals ('wooncoaches'), die werken volgens vastgestelde uitvoeringsprotocollen, teneinde de kwaliteit van de uitvoering te waarborgen.*

- o *Bewoners die kiezen voor 'eigen initiatief' moeten goed worden begeleid om te voorkomen dat gelden niet worden ingezet voor versterken of bij niet deskundige partijen belanden.*
- o *Huizenrotonde (woonbedrijf bevingen) kan in combinatie met een uitgebreide opkoopregeling geeft je meer flexibiliteit in gesprek met bewoners. Opgekochte woningen: A. uit de markt halen B. inzetten voor tijdelijke huisvesting of verduurzamen en verkopen aan beleggingsfondsen / nieuwe particuliere eigenaren.*

Link met de Bouwagenda

Op 12 september 2017 heeft een "Diepte-sessie" plaatsgevonden in het Infrahuis te Groningen, met als bedoeling om in een groter gezelschap te doorgronden hoe de aanpak van het "Aardbevingsbestendig bouwen & renoveren" in de Provincie Groningen nu verloopt. Uit de sessie is een aantal concrete aanbevelingen gekomen, die zijn ingebracht bij de Taskforce Bouwagenda. De aanbevelingen worden meegenomen bij de verdere uitwerking van de roadmap Aardbevingen. In bijlage 1 is de laatste conceptversie van de roadmap opgenomen.

Opmerkingen bestuur

Het bestuur neemt kennis van en stemt in met de in de notitie beschreven inzet van Bouwend Nederland op het aardbevingsdossier. Het bestuur maakt daarbij de volgende opmerkingen:

- Het is goed dat in de notitie de vele activiteiten van BNL op het aardbevingsdossier in beeld zijn gebracht. Het bestuur stelt voor de notitie ter informatie naar in het aardbevingsgebied actieve leden te sturen.
- Het bestuur adviseert om de inzet zo mogelijk nog verder uit te werken en te concretiseren.
- Het bestuur vindt dat de in de notitie beschreven inzet/activiteiten 1-op-1 moeten worden doorgezet naar de Bouwagenda. Bouwend Nederland zal dit inbrengen in de Taskforce.

Besluit

Het algemeen bestuur stemt in met de in deze notitie beschreven inzet van Bouwend Nederland op het aardbevingsdossier en de door het bestuur gemaakte opmerkingen.

Bijlage

CONCEPT - Status Roadmap Aardbevingen Bouwagenda, 24 oktober 2017

Doel lange termijn:

De maatschappelijke urgentie ligt in het terugkrijgen van het gevoel van veiligheid, gezondheid en leefbaarheid in de getroffen gebieden, gecombineerd met verduurzaming van de gebouwde omgeving.

Doel 2021:

Bewoners hebben inzicht in hun eigen situatie, dorpen hebben een toekomstgericht gebiedsplan, het gebied beschikt over laagdrempelige test en validatiefaciliteiten voor aardbevingsbestendig bouwen en woonproducten, duidelijkheid over normen en toepassing/aanpassing van het Bouwbesluit in relatie tot de aardbevingsproblematiek, is er sprake van een programmaanpak die wordt ondersteund door een professionele projectmanagement aanpak voor het versterken verduurzamen van de gebouwde omgeving.

Taskforce:

Koene Talsma, Bernard Wientjes

Projectteam:

Richard Mulder

Coalitie:

Hanzehogeschool Groningen, BuildinG, TNO, Bouwend Nederland, NCG, CVW, BNA, Groninger Gasberaad, Vereniging Groninger Dorpen, Min BZK, Min EZ, Min IenM, UNETO-VNI

Belemmeringen:

De insteek tot nu toe is vooral technisch, De bewoners voelen zich aanhoudend onvoldoende gehoord, ze voelen zich vaker onzeker dan onveilig en willen een toekomstperspectief op "wonen". Het initiatief BuildinG is prima, maar de echte kennisdeling zit nog op slot en regie op de te ontwikkelen kennis is dringend nodig. De echte Innovatie komt nog niet van de grond door diverse oorzaken

Volgende stappen:

- ❖ Met bijna alle betrokken stakeholders is eind september een diepte-sessie gehouden. Hieruit is naar voren gekomen dat er heel concreet behoefte is aan:
 1. een kabinet dat duidelijk haar verantwoordelijkheid neemt
 2. een NCG die kan optreden als een regisserende en programmerende opdrachtgever
 3. start van proces voor het opstellen van het Integraal Ruimtelijk Plan
 4. een digitaal platform waarin bewoners inzicht hebben in hun eigen situatie
 5. het "Kennisslot" zoals dat nu zit op de bij de NAM en het CVW moet er af
 6. innovatie op het gebied van ontwerp oplossingen, procesaanpak en bouwoplossingen moet van de grond komen.
- ❖ In samenwerking en op verzoek van NCG:
 - o Opzet voor Marktconsultatie versterking/nieuwbouw 800 – 1.000 woningen, voorzien van input, ideeën, mogelijke genodigden. Oplevering november 2017.
 - o Input leveren voor het komen tot een 'typical indeling' en een catalogus met ontwerp oplossingen. Oplevering december 2017.

Projecten/programma's:

- ❖ Nog nader af te stemmen

Status:

- ❖ In het nieuwe regeerakkoord is Groningen in ruime mate teruggekomen. Het kabinet lijkt haar verantwoordelijkheid te nemen. En daaraan consequenties te verbinden. Belangrijkste kabinetsvoorstellen/besluiten zijn:
 1. De Nationaal Coördinator Groningen (NCG) krijgt in overleg met de regio een wettelijk verankerde onafhankelijke positie. Onder onafhankelijke publieke regie komt er een schadefonds.
 2. Met gemeenten, netbeheerders, corporaties, financiers en andere betrokken partijen worden, onder regie van de NCG, afspraken gemaakt over een programmatische aanpak ten aanzien van de verduurzaming van de gebouwde omgeving en de herstel- en versterkingsopgave.
 3. Er komt een met de regio afgestemd schadeprotocol waarmee bewoners worden geholpen en waardoor zij geen last hebben van strijd tussen publieke en private partijen.
 4. Met ingang van 2018 valt een jaarlijks bedrag ter grootte van 2½ % van de aardgasbaten ten deel aan een fonds voor de regio, hetgeen op dit moment neerkomt op 50 miljoen euro per jaar. De provincie Groningen kan de nationale koploper worden bij de energietransitie en als kenniscentrum op dit gebied functioneren. Het fonds kan hierbij helpen.
 5. De herstel- en versterkingswerkzaamheden, waarvoor de NAM financieel verantwoordelijk is, worden zo veel mogelijk gecombineerd met werkzaamheden die gericht zijn op verduurzaming van huizen en economische structuurversterking waarvoor middelen in het fonds voor de regio bestemd zijn.
- ❖ Met Ben Viveen wordt nagedacht over samen verder invullen van vragen en aanpak.
- ❖ Vanuit roadmap digitalisering zijn concrete voorstellen gedaan om invulling en denkkracht te geven voor opzetten 'woningdossier'.

GWW IN BEELD

OKTOBER 2017

- Overheidsaandeel in de investeringen in gww-werken loopt terug tot onder de 60 procent
- In 2016 is het wegennet met 170 km gegroeid; het meest in Gelderland, het minst in Limburg
- Regeerakkoord zorgt voor forse groei van de (nieuwbouw)productie in de gww in 2018
- Vooral stratenmakers en kabel- en buizenleggers zorgen voor groeiend aantal gww-bedrijven
- Steeds minder faillissementen in de gww; vanaf 2015 gemiddeld nog bijna 10 per kwartaal
- Kostenstijging gww beperkt tot gemiddeld 1,2 % onder invloed van ontwikkeling olieprijsen
- Omzetstijging gww in 1^e halfjaar 2017 bijna 5 %; groeitempo grote bedrijven blijft achter
- Werkvoorraad in de gww valt na zomer lager uit, maar is nog wel licht hoger dan vorig jaar
- Bijna 70 % van de gww-bedrijven beoordeelt de orderpositie als normaal; 18 % als groot
- 82 % van de bedrijven kent geen stagnatie; gebrek aan orders anders belangrijkste oorzaak
- Komende maanden verwacht 15 % van de gww-bedrijven extra personeel aan te trekken

